

چرنوبیل، فراتر از یک فاجعه

۱۳۵امین سالروز فاجعه در نیروگاه اتمی چرنوبیل است.

۲۵امین سالروز فاجعه در نیروگاه اتمی چرنوبیل است.

به گزارش ایسنا، روزنامه اعتماد نوشت: «تا همین چند سال پیش چرنوبیل نامی مبهم و تقریبا بی معنی برای عموم مردم دنیا بود اما بعد از پخش مینی سریالی به همین نام توجه بسیاری را جلب کرد و حالا کمتر کسی است که نداند ماجرا از چه قرار بوده است. از این رو نوشتن از خود حادثه ضرورتی ندارد اما بحث درباره حواشی و پیامدهای آن هیچ وقت تمام یا تکراری نمی شود.

دیوید دوک درست می گفت که حادثه چرنوبیل تاثیر عمیقی بر جامعه شوروی گذاشت؛ آن قدر عمیق که حتی پنهان کاری ها و ماله کشی های مرسوم در نظام های تمامیت خواه هم برای کتمان آن کفایت نمی کرد. اقتدار حزب کمونیست حتی بین جمع بزرگی از طرفداران راسخ آن کم شد چون اصلا فکرش را هم نمی کردند که در حکومتی تابع حزب چنین گندی بالا بیاید: «این امر باعث شروع بحث های تند و طولانی جمهوری های اتحاد شوروی با مسکو شد؛ به خصوص در اوکراین که حادثه در خاک آن رخ داده بود. فاجعه پیش آمده باعث هوشیاری شهروندان نسبت به محیط زیست شد و مشکلات اقتصادی و اجتماعی عمومی را در اتحاد شوروی پررنگ کرد.»

گورباچف را هم برای اجرای اصلاحاتی که در سر داشت، مصمم تر کرد و سقوط اجتناب ناپذیر نظام را جلو انداخت. البته شاید «چرنوبیل را علت فروپاشی شوروی دانستن زیاده روی باشد اما به هر حال نباید تاثیر آن را دست کم گرفت.»

به قول استیون ویکز، چرنوبیل به نوعی کوتاه آمدن بود: «اولین باری بود که اتحاد شوروی مجبور شد سرشکستگی اجتماعی خود را در مقابل دنیا بپذیرد. واژه «پذیرش» البته حق کلام را ادا نمی کند؛ چراکه همه چیز مثل روز روشن بود؛ آنها - از ترس جان خودشان - از غرب کمک خواستند و پنهان کاری های مرموزشان برملا شد. در فاجعه چرنوبیل، مجرم اصلی حکومت شوروی بود؛ حکومتی که رهبران - جوگیر رقابت با امریکا در جنگ سرد - پذیرفته بودند مشکلات زیست محیطی و سلامت، بخشی از تبعات توسعه است و در قیاس با فوایدی که برای کشور دارد، بهای چندانی گزافی نیست که نشود آن را پرداخت کرد.»